

**COMMISSIE TOEZICHT
ARRESTANTENZORG
OOST-NEDERLAND**

JAARVERSLAG 2018

**Inhoud: Commissie Toezicht Arrestantenzorg
Redactie: Sandra Tissingh-van Gent
Zwolle, januari 2019**

1. Inleiding

Wettelijke grondslag Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

In deze jaarrapportage brengt de Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland (hierna: CTA ONL) verslag uit van haar werkzaamheden in 2018. In de Regeling beheer politie heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de grondslag neergelegd voor het bestaan van een commissie toezicht arrestantenzorg¹. De commissie is ingesteld voor het toezicht op de zorg voor arrestanten zoals de nationale politie deze uitvoert op de diverse haar daartoe beschikbare locaties. In de Regeling toezicht arrestantenzorg 2013 (Rta) heeft de korpschef nadere regels gesteld over onder meer de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van en de verslaglegging door de CTA's.

Opbouw van dit jaarverslag

De bevindingen in dit zesde jaarverslag van de CTA ONL zijn gebaseerd op het bezoeken en inspecteren van de plaatsen in de Eenheid Oost-Nederland waar arrestanten onder toezicht van de politie verblijven. Het is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 bespreken we de samenstelling, taak en de werkwijze van de commissie. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van het aantal uitgevoerde inspectiebezoeken en hoofdstuk 4 beschrijft onze bevindingen. In Hoofdstuk 5 geven we aan welke incidenten aan ons zijn gemeld. Hoofdstuk 6 geeft een kort overzicht van de belangrijkste conclusies. In de bijlage is een schematisch overzicht van de inspecties in de cellencomplexen en in de politiebureaus opgenomen.

2. De commissie en haar werkwijze

Samenstelling van de commissie

Artikel 24 lid 5 Besluit beheer politie in combinatie met artikel 2 lid 5 Regeling toezicht arrestantenzorg bepaalt dat bij de samenstelling van de commissies van toezicht op de arrestantenzorg rekening wordt gehouden met benodigde maatschappelijke en bestuurlijke deskundigheid en ervaring van de leden. De CTA ONL heeft daarom leden vanuit verschillende beroepsgroepen en met diverse expertise. De CTA ONL heeft sinds 1 november 2017 mevrouw M.J. Louppen-Laurantals voorzitter en op 1 april 2018 heeft de heer B.J. Verpalen het plaatsvervangend voorzitterschap overgenomen van mevrouw J. Steenbrink. Mevrouw Steenbrink heeft haar ontslag ingediend op 1 april 2018. De heer Hoogendoorn heeft per 1 juli 2018 de commissie verlaten omdat zijn tweede benoemingstermijn was afgelopen. Per 1 augustus 2018 heeft de commissie 2 nieuwe leden gekregen. De CTA ONL bestond in 2018 derhalve uit de volgende dertien leden.

	FUNCTIE		VOORL	NAAM	ACHTERGROND
1	voorzitter	mevrouw	M.J.	Louppen	Politiek/bestuurlijk/zorg
2	Plv. voorzitter	heer	B.J.	Verpalen	Zorg/bestuurlijk
3	Lid	heer	M	Nouwen	Brandweer
4	Lid	heer	A.R.	Buimer	Defensie
5	Lid	mevrouw	M	Van Nassau	Rechterlijke macht
6	Lid	heer	J.J	Hoogendoorn	Politie
7	Lid	heer	H.	Tangelder	DJI
8	Lid/ plv voorz	mevrouw	J.	Steenbrink	Advocatuur
9	Lid	heer	R.	Maas	Detailhandel
10	Lid	mevrouw	C.G.M.	Klappe	Zorg
11	Lid	mevrouw	E.T.	Boekhorst	Zorg
12	Lid	mevrouw	D.B.	Vos-Mulder	Jurist
13	Lid	heer	D.	Savić	Zelfstandig ondernemer

¹ Sinds 2001 bestaat er een wettelijke verplichting voor de politieorganisatie een dergelijke commissie in te stellen.

Mevrouw S. Tissingh-van Gent is aangewezen als ambtelijk secretaris (conform artikel 2 lid 4 Rta) voor de commissie.

Onaangekondigde inspecties

Net als in 2017, bezochten de leden van de commissie in 2018 zonder aankondiging vooraf, op wisselende dagen en tijdstippen de plaatsen waar arrestanten onder toezicht van de politie verblijven in de districten van de Eenheid Oost-Nederland. Het gaat hierbij om cellencomplexen, ophoudkamers in politiebureaus en in rechtbanken. Ook hebben commissieleden evenementen bezocht. De rechtbanken en cellencomplexen waar regelmatig arrestanten verblijven werden frequenter gecontroleerd dan de bureaus met alleen ophoudkamers, namelijk respectievelijk twee tot vier maal per jaar en één maal per jaar. De leden van de Commissie Toezicht Arrestantenzorg werken in teams per district. Eens per twee jaar wordt er gerouleerd. Er worden andere teams samengesteld en men krijgt een ander district.

Tijdens een bezoek werden onder begeleiding van een politiemedewerker de ruimtes bekeken waar arrestanten kunnen verblijven. Als er tijdens een inspectie arrestanten waren, werd met enkelen een gesprek gevoerd om een beeld te krijgen van de bejegening en de verzorging. Arrestanten werd onder andere gevraagd of ze bekend waren met de reden van insluiting, of relaties (familie of vrienden) zijn ingelicht, of ze al een advocaat hadden gesproken, of ze schriftelijke informatie hadden ontvangen en of ze eten en drinken hadden gekregen. Hierbij is in verband met de vertrouwelijkheid en vrijheid van spreken geen politiemedewerker bij aanwezig. Indien het bezoek een cellencomplex betrof, werd ook gevraagd of arrestanten hadden mogen douchen en hoe vaak en hoelang ze mochten luchten en hoe de aanhouding en het transport zijn verlopen.

Terugkoppeling bevindingen

Onduidelijkheden of tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, werden doorgaans direct met de arrestantenverzorgers besproken. Van elke inspectie werd verder een schriftelijk verslag gemaakt. Hiervoor wordt een landelijke checklist gebruikt. De resultaten van de inspecties werden kort schriftelijk teruggekoppeld aan de leidinggevende van het complex of het bureau. De hoofdpunten van de schriftelijke verslagen van het inspectiebezoeken werden het afgelopen jaar op de eerstvolgende vergadering van de commissie besproken.

Vergaderingen

De commissies vergaderde dit jaar drie maal.² Een deel van de vergadering werd bijgewoond door het hoofd arrestantentaken. Op deze wijze vindt een actuele terugkoppeling van wederzijdse bevindingen plaats.

Overleg politiechef en bestuur rechtbanken

In februari 2018 hebben de voorzitter en vicevoorzitter overleg gehad met de politiechef Oost-Nederland over onder meer het jaarverslag van de commissie over 2017. Geconstateerd is dat de commissie over het geheel genomen tevreden is over de kwaliteit en de professionele uitvoering van de zorg voor de ingeslotenen in 2017, maar dat er ook aandachtspunten zijn. Het betrof vooral de volgende thema's: De effectiviteit van de CTA, bedrijfshulpverlening (BHV), ophoudkamers in kleine(re) politiebureaus en de communicatiemogelijkheden in het gerechtsgebouw te Zwolle, verblijfsduur van arrestanten in rechtbanken, voedsel en capaciteit.

Op 26 maart 2018 en 28 maart 2018 heeft de commissie overleg gehad met vertegenwoordigers van het bestuur van de rechtbanken Overijssel en Gelderland om de werkwijze van de commissie toe te lichten en de resultaten van de inspecties van de ophoudkamers in de rechtbanken te bespreken³

² Op 18 januari, 31 mei, 1 november 2018.

³ Op 28 maart 2018 met het bestuur van de rechtbank Gelderland en op 26 maart 2018 met het bestuur van de rechtbank Overijssel.

3. Inspectiebezoeken

Cellen en ophoudkamers in Oost-Nederland

In het gebied van de Eenheid Oost-Nederland zijn negen politiecellencomplexen (van de regionale eenheid), te weten in Apeldoorn, Arnhem, Borne, Deventer, Doetinchem, Ede, Nijmegen, Tiel en Zwolle. Veel (kleinere) politiebureaus hebben één of meerdere ophoudkamers. Er zijn vier complexen met ophoudkamers in de gerechtsgebouwen Almelo, Arnhem, Zutphen en Zwolle.

Aantal inspecties

In 2018 heeft de commissie 72 inspectiebezoeken afgelegd⁴ en 53 gesprekken met arrestanten gevoerd. Deze gesprekken vonden vooral plaats tijdens de bezoeken van de cellencomplexen omdat ten tijde van de inspecties van de ophoudkamers in de politiebureaus zelden iemand was ingesloten.

Hieronder staat een overzicht met het aantal inspecties per type locatie en per district.

DISTRICTEN	OPHOUD-KAMERS	CELLEN-COMPLEXEN	GERECHTS-GEBOUWEN	EVENEMENTEN	TOTAAL
IJsselland	5	5	2	-	12
Twente	7	4	2	-	13
Noord- en Oost-Gelderland	9	8	2	-	19
Gelderland-Midden	7	8	1	1	17
Gelderland-Zuid	2	8	-	1	11
Oost-Nederland	30	33	7	2	72

Als bijlage is een lijst met alle inspecties bijgevoegd.

⁴ In 2017 betrof het 69 inspectiebezoeken

4. Bevindingen

We geven inzicht in onze bevindingen van de inspecties van de ophoudkamers (OK) en de cellencomplexen (CC) aan de hand van de items die eind 2017 in het vernieuwde landelijk ontwikkeld inspectieformulier zijn opgenomen (paragraaf 4.1.1 tot en met 4.1.5).

In deze paragrafen worden alleen bijzonderheden en/of punten van verbetering aangegeven. De commissie heeft een overwegend positief beeld van de (veiligheids)situatie in de cellencomplexen en ophoudkamers. Echter, speciale aandacht wordt opnieuw gevraagd voor de BHV, ontruimingsplannen en oefeningen, die ook dit jaar nog niet op orde zijn. Bij de genoemde bijzonderheden en verbeterpunten gaat het verder over incidenten en negatieve uitzonderingen, wat overigens niet betekent dat hier geen aandacht aan besteed moet worden. Voor dit jaarverslag vindt de commissie het toch waardevol melding te maken van deze punten. We verwijzen bij deze punten naar de specifieke locatie, waarbij OK staat voor ophoudkamer en CC voor cellencomplex; de maand van de inspectie wordt erbij vermeld. Het gaat hier vaak om voorbeelden ter illustratie van de constatering.

In 4.2 worden de bevindingen van de bezoeken aan de complexen van ophoudkamers in de rechtbanken weergegeven. In 4.3 gaan we in op inspecties bij diverse evenementen.

Wij hebben voor 2018 een viertal thema's voor de inspecties benoemd waarbij we, bij het uitoefenen van onze toezichtstaak, in het bijzonder aandacht voor hebben gehad, te weten:

- Medicijnopslag en verstrekking;
- kopie fouilleringsformulier getekend en uitgereikt aan ingeslotene;
- familielid/huisgenoot geïnformeerd;
- cameratoezicht.

4.1 Politiebureaus en cellencomplexen

4.1.1 Ontvangst, rondleiding (GOED) en bezetting (VOLDOENDE)

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst van de commissieleden door de leiding/medewerkers arrestantentaken in het geval van een inspectie van een cellencomplex, dan wel in het geval van een inspectie van een ophoudkamer door leden van het politieteam, was behalve in Epe goed (vriendelijk, gastvrij, open).

Bij de inspectie in Enschede, Velp en Zevenaar werd de commissie rondgeleid door een medewerker die niet overal een antwoord op kon geven, met name op het gebied van Bedrijfshulpverlening (BHV).

Bezetting

De commissie heeft in 2015 in diverse districten het signaal gekregen dat de bezetting op de cellencomplexen zowel kwalitatief als kwantitatief te wensen overliet. Omdat dit consequenties kan hebben voor de verzorging van arrestanten vindt zij dit zorgelijk. De commissie heeft in 2016 daadwerkelijk geconstateerd dat er krapte was met betrekking tot de bezetting van de cellencomplexen. Dit was de reden voor de commissie om ook in 2017 en 2018 de bezetting van de cellencomplexen te inspecteren.

Het is de commissie gebleken dat er nog steeds een krappe bezetting aan personeel is in de cellencomplexen, ondanks dat er medio 2018 nieuwe arrestantenverzorgers zijn ingezet. Dit blijft een punt van aandacht.

4.1.2 Huisvesting (VOLDOENDE)

Gebruik ophoudkamers

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

Door de reorganisatie zijn in 2016 en 2017 al veel bureaus met ophoudkamers gesloten. Opvallend is dat vrijwel alle ophoudkamers in de politiebureaus niet of nauwelijks worden gebruikt, Vrijwel alle arrestanten worden direct overgebracht naar het dichtstbijzijnde cellencomplex. Alleen arrestanten die vrijwel direct afgehandeld kunnen worden, worden nog opgehouden in de ophoudkamers.

De commissie heeft diverse jaren geconstateerd dat de ophoudkamers in het Gelredome niet voldeden aan de eisen. Zij hebben meerdere malen aangegeven dat deze of aan de eisen moesten voldoen, of dat de ophoudkamers gesloten zouden moeten worden. Uiteindelijk heeft de politie ervoor gekozen om de ophoudkamers in het Gelredome te sluiten.

Cellen / ophoudkamers

▶ VERBLIJF / HUISVESTING				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	88%	88%	91%	91%
Niet ok	4%	4	3%	3
nvt	0%		0%	
Niet GC	7%	7	6%	6

De commissie beoordeelt de huisvesting van de cellencomplexen en ophoudkamers in politiebureaus in Oost-Nederland op goed met inachtneming van de hieronder vermelde gebreken en adviezen.

Netheid

Over de inrichting van de cellen en de ophoudkamers heeft de commissie over het algemeen weinig opmerkingen. De CTA heeft bij inspecties in Winterswijk (mei 2018), Goor (oktober 2018), Enschede (oktober 2018), Oldenzaal (oktober 2018) en Tiel (december 2018), geconstateerd dat de enkele ophoudkamers niet schoon waren. Wand en vloer waren vies en er lagen nog lege bekertjes in. In Culemborg is tijdens een inspectie in februari 2018 geconstateerd dat de vloer nog wel in orde was, maar al wel aan het afbladderen was. Er is door de politieorganisatie direct opdracht gegeven om dit te herstellen.

Bij de cellencomplexen Nijmegen (maart 2018), Tiel (februari 2018) en Zwolle (april 2018) zijn bij de inspecties geconstateerd dat de luchtplaatsen van de desbetreffende CC's bezaaid lagen met peuken en er was algerving geconstateerd. Echter bij latere inspecties waren de luchtplaatsen netjes opgeruimd en schoongemaakt.

Kleine spreekkamers

In Nijmegen is een aantal jaar geconstateerd dat de spreekkamers erg onpraktisch en onveilig waren ingericht. IN 2018 is deze constatering in het begin van het jaar ook nog gedaan, maar halverwege dit jaar zijn deze kamers anders ingericht, zodat zij niet meer op een onveilige wijzen gebruikt kunnen worden.

Intercom

In de ophoudkamers Nijverdal (oktober 2018) werkte de intercom niet. Deze ophoudkamers worden nog nauwelijks gebruikt, maar het is volgens de commissie wel van belang dat de intercom werkt. De commissie heeft bij de inspectie bij de ophoudkamer van Doetinchem (december 2018) geconstateerd dat op het indrukken van de intercom niet werd gereageerd door het personeel, dit is waarschijnlijk de oorzaak van het feit dat deze ophoudkamers nauwelijks worden gebruikt. Dit is echter wel een punt van aandacht

Temperatuur/ventilatie.

Tijdens de inspectie in december 2018 in het CC Tiel is geconstateerd dat er veel klachten van ingesloten zijn over de temperatuur en luchtkwaliteit. Er wordt geklaagd over de temperatuur en een bedompte luchtkwaliteit. In het algemeen is het zo, dat indien het buiten warm is, het binnen te koud is en andersom. De commissieleden hebben in elke cel de luchtkwaliteit beoordeeld. Er zijn grote verschillen per cel. De intensiteit van de afzuiging neemt toe van cel A (minst) naar cel J (meest). De commissie is van mening dat het luchtbehandelingssysteem niet afdoende is om een gezonde luchtkwaliteit voor de ingesloten te waarborgen en adviseert om een gespecialiseerd bedrijf in te schakelen om te beoordelen of deze zorgen terecht zijn. Omdat de situatie per cel verschillend is, zal de luchtcirculatie/luchtkwaliteit in alle cellen moeten worden getest. Graag worden wij op de hoogte gesteld van de bevindingen en de acties die daar uit volgen.

Suïcidepreventie

Suïcidepreventie is in een aantal gevallen een punt van aandacht. In 2017 is door de CTA geconstateerd dat in de dronkenmanscel van het cellencomplex van Tiel een afvoerputje zit met een rooster met te grote openingen. Ook begin 2018 is dit door de CTA geconstateerd en de politieorganisatie hierop geattendeerd, met als resultaat dat dit rooster is vervangen. Tijdens een inspectie in CC Nijmegen (oktober 2018) is geconstateerd dat de claustrofobiecel met hekwerk in plaats van een deur wel een punt van zorg blijft in verband met suïcidegevaar.

In december 2017 is geconstateerd dat de ophoudkamer in Raalte is voorzien van ramen die ingetikt kunnen worden, hetgeen de veiligheid niet ten goede komt. In 2018 is dit raam vervangen voor veiligheidsglas.

Vluchtroute en Rondslingerende zaken

Het politiebureau in Hardenberg is verbouwd. Tijdens de inspectie in november 2017 en augustus 2018 bleek dat de ontruimingsplannen aan de muur nog niet geactualiseerd waren. Ook in Zaltbommel is verbouwd en zijn de vluchtplannen nog van voor de verbouwing (oktober 2018). Ook in het cellencomplex van Tiel is een oude plattegrond gebruikt in het nieuwe BHV-plan (april, september en november 2017 en februari 2018).

Tevens zijn in de cellencomplexen Zwolle (november 2018) en Ede (mei 2018) oude vluchtplannen aanwezig.

Dit verdient de nodige aandacht.

Oogdouches

Oogdouches worden gebruikt door arrestanten en politiemedewerkers als pepperspray is gebruikt. Met doorspoelen van de oogdouches wordt voorkomen dat de legionellabacterie zich in het verwarmde water kan ontwikkelen. Er zijn nog verschillende werkwijzen voor het doorspoelen van de oogdouches. Over het algemeen worden de oogdouches automatisch elk etmaal vijf minuten gespoeld. De registratie hiervan wordt automatisch bijgehouden. In sommige ophoudkamers wordt de oogdouche nog niet automatisch doorgespoeld. In deze gevallen moet er een registratie worden bijhouden en inzichtelijk zijn op het bureau. Echter deze registratie is meestal niet aanwezig. Voor de commissie is niet te controleren of er daadwerkelijk wordt doorgespoeld en vraagt hier aandacht voor.

4.1.3 Veiligheid ((ON)VOLDOENDE)

▶ VEILIGHEID / CALIMITEITEN EN BHV		
	CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok	83%	58%
Niet ok	4%	10%
Niet GC	13%	32%

De commissie beoordeelt de veiligheid van de arrestanten in de cellencomplexen als voldoende en de ophoudkamers in de politiebureaus Oost-Nederland als onvoldoende. Rekening houdend met onderstaande opmerkingen.

Bedrijfsnoodplan / calamiteitenplan / BHV

De commissie constateert dat ten opzichte van 2017 bij minder ophoudkamerlocaties iets op te merken is over de bedrijfshulpverlening (BHV). In 2017 hadden 5 bureaus met ophoudkamers geen opmerkingen over de BHV. In 2018 is dit gestegen naar 10 bureaus met ophoudkamers te weten: Culemborg, Harderwijk, Nunspeet, Hengelo, Goor, Nijverdal, Oldenzaal, Vroomshoop, Kampen en Ommen. Dit lijkt een enorme verbetering, echter er zijn nog altijd 15 bureaus met ophoudkamers waarvan de BHV niet op orde is. Hierbij moet gedacht worden aan het aanwezig zijn van een actueel calamiteitenplan dat bekend moet zijn bij het personeel, dat er een ontruimingsoefening moet hebben plaatsgevonden en dat hiervan een verslag is gemaakt met verbeteracties. Dit is een aandachtspunt waarop de CTA ook in 2019 extra gaat controleren.

De commissie ziet dat op de cellencomplexlocaties over het algemeen de BHV beter op orde is. Echter in het CC Tiel, CC Zwolle en CC Ede hangen verouderde ontruimingsplannen aan de muur en in het CC van Apeldoorn, CC Arnhem, CC Deventer, CC Ede was er geen evaluatie van verbeterpunten aanwezig. In de overige cellencomplexen is de BHV in orde.

Wapens (vuurwapens / pepperspray)

Volgens het Landelijk reglement is er een verbod op het dragen van pepperspray in de CC's. Echter is er op het moment van invoering van het reglement in 2016 een enorme discussie ontstaan over dit verbod. Er is toen afgesproken dat nadat er harmonisatie van de geweldsmiddelen zou hebben plaatsgevonden er een aanpassing zou plaatsvinden in het reglement en dat tot die tijd de CC's die pepperspray toestaan te dragen dit mogen continueren.

Er zijn geen bijzonderheden geconstateerd voor wat betreft het afleggen van het wapen door medewerkers van de basispolitiezorg dan wel recherche als deze een cellencomplex betreden. Bij ophoudkamers in de kleine bureaus is dit niet van toepassing.

4.1.4 Verzorging & bejegening (VOLDOENDE), Voeding (VOLDOENDE)

▶ VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING		
	CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok	86%	28%
Niet ok	1%	0%

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

Niet GC 13% 72%

De commissie beoordeelt de verzorging en bejegening van arrestanten in cellencomplexen en politiebureaus in politiebureau in Oost-Nederland als voldoende. Rekening houdend met onderstaande opmerkingen.

Algemeen

Er is in het algemeen weinig aan te merken op de bejegening van arrestanten. Vooral in de cellencomplexen kunnen we net als vorig jaar spreken van professionele, attente en adequate zorg voor de arrestanten die, een enkele uitzondering daargelaten, krijgen wat hen toekomt.

In de ophoudkamers kan de commissie slechts wat zeggen over de omstandigheden. In de ophoudkamers zijn tijdens de inspecties van de commissie geen arrestanten aangetroffen.

Minderjarigen

Er zijn dit jaar geen bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van het insluiten van minderjarigen.

Informatie ten behoeve van de ingeslotene

In de cellencomplexen Zwolle (april 2018), Apeldoorn (november 2018) en Nijmegen (maart 2018) is door de commissie tijdens de inspecties geconstateerd dat de arrestanten die er op dat moment zaten geen huisregels uitgereikt hadden gekregen of in de verkeerde taal.

Tevens heeft de commissie tijdens een interview met een arrestant (februari 2018) kunnen constateren dat er soms maatwerk nodig is. Een arrestant wist niet dat er een intercom in zijn cel was, waardoor hij contact kon krijgen met de arrestantenverzorgers.

Fouillering

In de eenheid Oost-Nederland is een nieuw fouilleringsformulier ontwikkeld. Dit formulier oogt veel overzichtelijker dan het oude formulier. Dit formulier wordt op cellencomplexen goed gebruikt. Hierbij is de eenduidige afspraak gemaakt dat dit formulier niet meegenomen wordt op cel door de arrestant, maar dat deze bij de fouillering wordt bewaard.

De commissie heeft echter op de politiebureaus te Epe (juli 2018), Winterswijk (mei 2018), Zutphen (april), Steenwijk (november 2018), Ommen (augustus 2018) en Raalte (oktober 2018), geconstateerd dat de eigendommen van arrestanten niet deugdelijk kunnen worden opgeborgen. In de alle gevallen worden de eigendommen in een bakje naast de celdeur neergezet.

In Raalte wordt het oude fouilleringsformulier gebruikt en in Ommen wordt helemaal geen fouilleringsformulier gebruikt.

De commissie is van mening dat hier zo spoedig mogelijk aandacht aan geschonken moet worden.

Voeding

In 2016 en 2017 zijn er veel klachten geweest over de broodmaaltijd Men vindt de boterhammen erg dun, klein en snel droog. Ook in het begin van 2018 kwamen deze klachten. Er is in 2018 een nieuwe aanbesteding geweest. Per 1 juli 2018 is er een nieuwe leverancier. Het brood en beleg wordt nu apart verpakt, waardoor het brood niet meer uitdroogt. De commissie heeft het brood en warme maaltijd zelf geproefd en is van mening dat de kwaliteit aanzienlijk verbeterd is.

Slechts in één geval, in het CC Nijmegen (oktober 2018) was de houdbaarheid van enkele broodmaaltijden overschreden, dit is direct opgelost door de arrestantenverzorgers.

Luchten / ontspanning

Voor zover de commissie dit kan beoordelen, geschiedt het luchten van de arrestanten conform de richtlijnen.

Observatiecamera

De observatiecamera's in de gehele eenheid zijn gecontroleerd en opnieuw afgesteld. In het CC Nijmegen vond de commissie bij een arrestant die onder cameraobservatie was geplaatst geen melding in de login-gegevens dat de HovJ hiervoor toestemming had gegeven (maart 2018). De OK's in Almelo blijken allemaal voorzien te zijn van een camera. Bij navraag blijken de camera's het niet te doen, waardoor deze OK's niet worden gebruikt (oktober 2018). Arrestanten worden direct vervoerd naar het CC Borne.

Medische verzorging/ medicijnopslag/ medicijnverstrekking

De commissie heeft tijdens de zijn inspectie in juni in het CC Nijmegen geconstateerd dat de procedure omtrent de medicijnverstrekking die dag niet is gevolgd. Eén arrestant had tweemaal die dag zijn medicijnen niet ontvangen. Het blijkt dat dit een incident is geweest, maar de commissie vraagt hier wel aandacht voor.

Tijdens een controle in het CC Tiel heeft de commissie geconstateerd dat, arrestantenverzorgers klagen over het feit dat zij afhankelijk zijn van de agenten op straat voor het aanleveren van medicijnen, indien deze opgehaald moeten worden bij de apotheek. Hierdoor komt het soms voor, wanneer de situatie onhoudbaar is dat arrestantenverzorgers zelf naar de apotheek gaan om de medicijnen op te halen. De commissie is van mening dat dit een aandachtspunt is.

4.1.5 Bevindingen arrestanten

Commissieleden hebben tijdens hun inspecties met drieënvijftig arrestanten gesproken. Deze gesprekken gaven vaak een goede indruk van de sfeer in het cellencomplex en de bejegening door de arrestantenverzorgers.

Hieronder volgen ter illustratie verslagen van acht gesprekken.

Verslag gesprek ingeslotene 1

Dit was een vrouw die sinds de vorige middag in het CC verbleef. Ze was niet helemaal tevreden. Ze vond dat ze te weinig thee had gekregen. Ook als zij meer thee vroeg, kreeg zij dat niet. Het eten vond zij niet lekker. Ook het brood vond zij niet lekker. Ze klaagde erover dat ze diazepam wilde hebben, maar dat ze dat niet had gekregen. Ze klaagde er ook over dat men haar vriend niet wilde inlichten. Later kwamen wij erachter dat haar vriend op dat moment ook in het CC zat voor dezelfde strafzaak. En dat beiden geen contact met elkaar mochten zoeken en hebben. Mevrouw wist niet hoe lang ze nog moest blijven. Mevrouw heeft wel gelegenheid gekregen om te douchen, maar hiervan heeft zij geen gebruik gemaakt, omdat zij dan weer dezelfde kleding aan moest. In de CP zagen wij dat mevrouw onder cameratoezicht zat en bleek dat zij in verwachting was. (CC Zwolle, februari 2018)

Verslag gesprek ingeslotene 2

Man van 18 jaar. Was niet zijn eerste keer in een cel. Hij was die ochtend aangehouden, transport was kort: hij is aangehouden bij het pand naast het politiebureau, geen bijzonderheden over dit korte vervoer. De huisregels waren aan hem uitgereikt. Broodmaaltijd was verstrekt (die hij niet lekker vond). Verder geen bijzonderheden. Deze jongen voelde zich correct behandeld en bejegend. (CC Tiel, februari 2018)

Verslag gesprek ingeslotene 3

Gesprek met jongeman van 15 jaar; in de ochtend aangehouden om 06.30 uur door de politie op zijn huisadres in het bijzijn van zijn ouders. Dit is rustig verlopen. Vervoerd door de politie

naar het bureau. Hij is bekend met de insluitingstitel en heeft de huisregels en fouilleringslijst op cel. Relaties zijn ingelicht en heeft een advocaat gesproken. Lectuur was aanwezig op zijn cel, speciaal voor gebruik voor jeugdigen. Het klimaat in deze grotere cel was goed. Hij heeft brood gegeten, kwaliteit was voldoende. Medische zorg is niet van toepassing. Hij is netjes bejegend. (CC Arnhem, februari 2018)

Verslag gesprek ingeslotene 4 en 5

We hebben 2 ingeslotenen gesproken. Beide waren hier niet voor het eerst en bij beide geen bijzonderheden.

De eerste ingeslotene die we gesproken hebben was 29 jarige man, had lectuur gekregen, heeft mogen luchten, er werd voor hem gebeld zodat iemand anders de zorg kon overnemen van zijn demente moeder. Het enige aandachtspunt was dat er nog geen contact was geweest met de arts om zijn medicijnen te ontvangen.

De tweede ingeslotene was een 65 jarige man; ook hij werd goed verzorgd en er waren verder geen bijzonderheden. (CC Nijmegen, juni 2018)

Verslag gesprek ingeslotene 6 en 7

Commissieleden hebben gesproken met 1 mannelijke en 1 vrouwelijke arrestant; beiden meerderjarig. Beide arrestanten gaven aan dat zij goed werden behandeld en verzorgd en dat men geen klachten had over de verstrekte voeding. Ook gaven zij aan dat de huisregels duidelijk waren. De mannelijke arrestant was vanwege claustrofobische klachten ondergebracht in een ruimere cel. De vrouwelijke arrestant gaf aan dat zij bij haar aanhouding naar haar mening enigszins onheus was bejegend (arrogant en - in tegenstelling tot eerdere keren - dit maal geboeid was afgevoerd); hier kan de commissie geen oordeel over vellen. Verder werd door haar aangegeven dat zij naar haar mening, na haar insluiting erg lang had moeten wachten op haar medicijnen. Navraag leerde dat deze beslissing door de arts was genomen i.v.m. de beschonken toestand van betrokkene. (CC Borne, september 2018)

Verslag gesprek ingeslotene 8

Om 22.00 uur ingesloten zegt dat hij voor niets vast zit, politie heeft grote som geld gevonden bij hem in de auto, heeft huisregels ontvangen, heeft een keer eerder vastgezet, wacht op verhoor en advocaat, ook koud gehad heeft lakens gekregen. Thee en brood was okay, brood kwam uit koelkast mag wat minder koud. Op eigen verzoek is zijn familie niet geïnformeerd. Hij vond de bejegening in het CC Zwolle ok. (CC Zwolle, november 2018)

4.2 Gerechtsgebouwen (VOLDOENDE/GOED)

De commissie beoordeelt de huisvesting, de veiligheid van arrestanten en arrestantenverzorgers in ophoudkamers in de vier gerechtsgebouwen in Oost-Nederland als voldoende.

De ontvangst van de commissieleden en de bejegening van arrestanten was goed.

Almelo

De commissie heeft het gerechtsgebouw in Almelo op 16 maart 2018 en 17 oktober 2018 inspecties uitgevoerd.

Tijdens deze inspecties is gebleken dat door de pilot waarbij een liaison van DV&O in het gerechtsgebouw aanwezig is, de duur van het verblijf van arrestanten wel is verbeterd, echter is de ophoudduur nog altijd een aandachtspunt.

Vorig jaar is geconstateerd dat er geen maaltijden in het gerechtsgebouw aanwezig waren en dit ook niet met de arrestant werd meegegeven. Dit jaar heeft de commissie kunnen constateren dat indien een arrestant langer dan gemiddeld moet blijven er een broodmaaltijd verstrekt kan worden. In uiterste gevallen wordt een arrestant naar het CC Borne vervoerd, zodat hij aldaar kan luchten.

Het is de commissie in hun laatste bezoek opgevallen dat de minderjarige cel op een andere locatie is dan de andere cellen en dat er standaard cameratoezicht is. Het is de commissie onbekend of deze camera ook kan worden uitgezet.

Arnhem

Het gerechtsgebouw te Arnhem is dit jaar eenmaal geïnspecteerd (2 mei 2018). Er is geen luchtplaats aanwezig en hoewel het niet is ingericht voor langdurig verblijf, komt een lange verblijfsduur zeer vaak voor. Het complex is ondergronds gelegen waardoor er alleen kunstlicht aanwezig is. Ook in de rechtbank te Arnhem blijkt dat de arrestanten erg lang in een ophoudkamer verblijven. De pilot van DV&O helpt wel iets, maar lijkt toch nog onvoldoende te zijn.

De ophoudkamers en het sanitair is schoon. Indien het sanitair in de loop van de dag vies is, wordt de schoonmaakploeg hierover in kennis gesteld, die het vervolgens extra schoonmaakt.

De laatste ontruimingsoefening stond in het najaar van 2018 gepland.

Zutphen

De inspecties van de ophoudkamers in het gerechtsgebouw in Zutphen op 17 april 2018 en 23 oktober 2018 wezen uit dat de warmte en ventilatie per ophoudkamer verschilt. De CTA adviseert dit te bekijken en daar waar nodig is op te lossen.

Zwolle

De commissie heeft op 6 maart 2018 en 4 december 2018 in het gerechtsgebouw te Zwolle inspecties uitgevoerd.

Arrestanten klaagden in 2016 over de tochtstroom die vanuit het luchtverversingssysteem over hen heen komt als zij op het bankje in de cel zitten. Er heeft inmiddels een aanpassing in de cel plaatsgevonden, er is een grote kap over de afvoer geplaatst waardoor de problematiek ten aanzien van de tochtstroom is opgelost. Echter achter deze kap zit ook de brandmelder van de cel. De commissie heeft hier aandacht voor gevraagd.

Op de cellengang is geen oogdouche aanwezig, ook hier heeft de commissie aandacht voor gevraagd.

Het in de afgelopen jaren geconstateerde knelpunt ten aanzien van het niet werken van C2000 binnen het gebouw is ook in 2018 niet opgelost. Een goed functionerend communicatiesysteem is bij calamiteiten onontbeerlijk. De commissie heeft in december 2016 een dringende brief en in maart 2017 een rappel gestuurd naar de verantwoordelijke Minister om hier extra aandacht voor te vragen. Eind 2017 is er een offertraject opgestart, echter hierin is eind 2018 nog altijd geen vooruitgang geboekt.

De commissie blijft hier aandacht voor vragen totdat dit is opgelost.

4.3 Evenementen

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

De commissie heeft in 2018 aandacht gehad voor twee evenementen die in de eenheid plaatsvonden en waarbij aanhoudingen te verwachten waren te weten Koningsnacht te Arnhem (26 april 2018) en Emporium (26 mei 2018).

Deze inspecties werden van te voren aangekondigd.

Koningsnacht te Arnhem 2018

Op Koningsnacht zijn er door de gehele binnenstad van Arnhem evenementen gepland waar veel publiek op af komt. De politie-inzet wordt in de binnenstad flink opgeschaald. Er worden deze nacht ruim 150 politiemedewerkers ingezet waaronder horecateams, noodhulpeenheden, motorrijders, ruiters, recherche, mobiele eenheid, aanhoudingseenheid, verkenningsseenheid, crowdmanagement, camerabediens, etc. Ook de bezetting van de arrestantenverzorgers in het cellencomplex is flink opgeschaald. Tevens is er een grote arrestantenbus aanwezig van justitie (DV&O). Deze bus heeft een celcapaciteit van 28 personen die, indien nodig, als eerste ophoudgelegenheid en eventueel als extra ophoudcapaciteit bovenop de cellen van het cellencomplex kan dienen.

Op het moment van inspecteren waren er reeds 4 personen aangehouden, tijdens de inspectie werden er 3 personen binnengebracht en nadat de CTA was vertrokken werden er nog 7 personen het cellencomplex binnengebracht.

Het geheel maakte op de CTA een professionele indruk. Ook de bewaarders van DV&O en de bus met een celcapaciteit van 28 personen maakten op de CTA een professionele indruk.

De commissie heeft een goede indruk gekregen van de voorbereiding voor dit evenement.

Emporium 2018

Emporium is een eendaags-dancefestival met verschillende house- en dance stijlen. Het festival duurt van 12.00 tot 00.00 uur en trekt ongeveer 25.000 bezoekers.

Het betrof een inspectie die van te voren was aangekondigd.

Op het moment dat de CTA inspecteerde waren er reeds 5 mensen in de bus ingesloten en werden er 3 mensen in de verhoortent verhoord. Tijdens ons bezoek werden er meerdere mensen binnengebracht. De researchstraat is een afgescheiden gedeelte op het festivalterrein. De 'straat' bestond uit meerdere tijdelijke ruimtes. Zoals o.a. een fouilleringsruimte, verhoorruimtes, drugstestruimte en een arrestantenbus van DJI.

De CTA heeft geconstateerd dat de (waardevolle) bezittingen van de ingeslotenen in sealbags op de trap van de arrestantenbus lagen. Dat vinden wij een onwenselijke situatie.

De CTA had de tijdens dit evenement volgende twee aanbevelingen

- 1) de researchstraat verplaatsen naar een plek onder bomen met wat meer schaduw;
- 2) professioneler om gaan met de in bewaring gehouden spullen.

5. Incidenten

De volgende incidenten zijn bij de commissie gemeld:

- Zesmaal een poging suicide
- Eenmaal is een arrestant met veel verzet het cellencomplex binnengebracht, waarbij hij onder bloed zat. Hierbij is direct een ambulance gewaarschuwd en is meegenomen naar het ziekenhuis.
- Eenmaal is de pink van een agressieve arrestant tussen de celdeur gekomen op het moment dat een arrestantenverzorger deze sloot.
- Eenmaal is er door een arrestant brandgesticht door zijn eigen shirt in brand te steken.

Dit laatste incident heeft ertoe geleid dat het brandmeldsysteem is gecontroleerd. Uit deze controle bleek dat het brandmeldsysteem niet adequaat functioneerde. Hierop is het CC gesloten, totdat er een brandmeldsysteem is geïnstalleerd dat wel goed functioneert. Tot die tijd werden alleen de ophoudkamers gebruikt.

De commissie had verder geen opmerkingen over de afhandeling ervan door de arrestantenzorg.

6. Conclusies

De commissie is net als voorgaande jaren tevreden over de kwaliteit van de zorg voor ingesloten en in de eenheid Oost-Nederland, en meent dat deze professioneel wordt uitgevoerd, met uitzondering van een aantal knelpunten. Waarvan een aantal een structureel karakter hebben.

Effectiviteit van CTA ONL

De commissie heeft in 2016 geconstateerd dat er weinig tot niets met hun aanbevelingen werd gedaan door de politie. De CTA ONL heeft dit bij de eenheidsleiding aangekaart. Hier is uit voortgekomen dat er een taskforce is samengesteld binnen de politie, waar ook de ambtelijk secretaris van de CTA aan deelneemt. In deze taskforce worden alle aanbevelingen van de CTA ONL besproken.

De commissie heeft kunnen constateren dat de aanbevelingen in 2018 nog sneller worden opgepakt. De commissie vindt dit een prettige constatering.

Echter dit jaar is voor de commissie vast komen te staan dat zij de controle op legionella bestrijding niet kan uitvoeren, omdat dit digitaal wordt geregistreerd. Er wordt bekeken of in 2019 wel een controlesysteem voor het CTA beschikbaar kan komen.

Minder gebruik ophoudkamers / huisvesting

De commissie constateert net als vorig jaar dat de ophoudkamers in de kleinere politiebureaus steeds minder worden gebruikt en dat arrestanten steeds vaker rechtstreeks naar een cellencomplex worden vervoerd. De commissie stelt zich (nog steeds) op het standpunt dat zolang de ophoudkamers kunnen worden gebruikt voor het insluiten van arrestanten, deze aan alle eisen moeten voldoen, al wordt er maar hoogst zelden iemand ingesloten. Als deze ophoudkamer niet meer aan alle eisen voldoet en/of het niet meer de bedoeling is deze als ophoudkamer te gebruiken, moet deze buiten gebruik worden gesteld, dat wil zeggen voor gebruik feitelijk onklaar worden gemaakt.

Bedrijfshulpverlening

De commissie blijft kritiek hebben op de wijze waarop de politieorganisatie is ingesteld op de veiligheid van de ingesloten en in. Er worden onvoldoende ontruimingsoefeningen gehouden en de bedrijfsmatige borging is evenals vorig jaar een aandachtspunt.

Vooraf in de ophoudkamers is de BHV niet op orde. In 2017 was er een nieuw Hoofd BHV aangesteld, die helaas kort na haar aanstellingsdatum is uitgevallen. Hierdoor is de verbetering van de BHV nog altijd niet doorgevoerd. Wederom wil de commissie adviseren om de BHV als hoge prioritering aan te merken. De CTA zal in 2019 wederom extra aandacht hebben voor de BHV.

C2000

De commissie constateert, dat het C2000 communicatiesysteem in de locatie Rechtbank Zwolle nog steeds niet naar behoren functioneert. Voor de veiligheid van arrestanten bij calamiteiten is een goed functionerend communicatiesysteem onontbeerlijk. Gezien dit probleem reeds in 2013 is geconstateerd en onder de aandacht is gebracht bij de eenheidsleiding heeft de commissie besloten in december 2016 een brief en in maart 2017 een rappelbrief naar de verantwoordelijk Minister te sturen om hier aandacht voor te vragen. De commissie heeft geconstateerd dat er in 2017 een offertetraject is opgestart. Echter tijdens de inspectie in december 2018 is gebleken dat er nog steeds geen schot zit in dit gehele traject, waardoor de veiligheid nog altijd in het geding is. De CTA vindt dit een zeer onwenselijke situatie.

Voeding

Hoewel er over het algemeen geen klachten meer zijn over de warme maaltijd, waren er over de gehele eenheid in 2017 en de eerste helft van 2018 wel klachten over de broodmaaltijd. De kwaliteit van de broodmaaltijd werd door zowel arrestanten, arrestantenverzorgers en de commissie als onvoldoende gekwalificeerd. Het brood was dun, droog en heeft weinig beleg. Deze klachten werden niet alleen in de eenheid gehoord, maar was landelijk een probleem. In juli 2018 is er een nieuw aanbestedingstraject afgerond voor de warme maaltijden en het brood. De CTA heeft de nieuwe maaltijden en brood geproefd en is van mening dat er een enorme kwaliteitsslag is gemaakt. Ook de klachten van de arrestanten zijn enorm verminderd.

Verblijfsduur van arrestanten in gerechtsgebouwen

De organisatie van het vervoer van DV&O leidt ertoe dat arrestanten vaak te lang in gerechtsgebouwen verblijven. De arrestanten zitten vaak te lang in een ophoudkamer van een rechtbank die daar niet geschikt voor is. Er zijn bij de rechtbanken geen faciliteiten zoals voeding, lucht- en rookruimtes. Dit komt niet ten goede van de psychische gesteldheid van zowel de verdachte als de arrestantenverzorger, omdat deze laatste dan met hele lastige verdachten te maken krijgt. Om het leed te verzachten heeft men op sommige locaties broodmaaltijden en dekens. Op andere locaties zorgt men ervoor dat de verdachte binnen de eenheid naar een politie cellencomplex vervoerd wordt zodat hij/zij in de behoeften kan worden voorzien. IN 2017 is er een pilot gestart op diverse rechtbanken in Nederland. In deze pilot is een liaison aanwezig op de rechtbanken. Hij/zij heeft rechtsreeks contact met DV&O. Hij/zij kan waar nodig extra vervoer aansturen, om zodoende de wachttijden voor arrestanten in de Rechtbanken te verkorten. Het blijkt dat het wel enigszins helpt, maar dat dit nog niet het volledige probleem wegneemt. Dit blijft een aandachtspunt.

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

Overzicht Inspecties 2018 Chronologisch

CC=Cellencomplex

RB=Rechtbank

OK=Ophoudkamer

E=Evenement

LE= Landelijke Eenheid

NR	DATUM	LOCATIE	PLAATS	FREQ	DISTRICT
1	9 februari 2018	CC	Deventer	1	IJS
2	9 februari 2018	CC	Zwolle	1	IJS
3	13 februari 2018	CC	Apeldoorn	1	NOG
4	13 februari 2018	OK	Culemborg	1	GLZ
5	13 februari 2018	CC	Tiel	1	GLZ
6	20 februari 2018	CC	Arnhem	1	GLM
7	20 februari 2018	OK	Gelredome	1	GLM
8	23 februari 2018	CC	Ede	1	GLM
9	23 februari 2018	OK	Wageningen	1	GLM
10	6 maart 2018	CC	Doetinchem	1	NOG
11	6 maart 2018	RB	Zwolle	1	IJS
12	16 maart 2018	RB	Almelo	1	TWN
13	16 maart 2018	CC	Borne	1	TWN
14	16 maart 2018	CC	Nijmegen	1	GLZ
15	5 april 2018	OK	Barneveld	1	GLM
16	5 april 2018	OK	Nijkerk	1	GLM
17	10 april 2018	OK	Velp	1	GLM
18	10 april 2018	OK	Zevenaar	1	GLM
19	17 april 2018	OK	Zutphen	1	NOG
20	17 april 2018	RB	Zutphen	1	NOG
21	18 april 2018	CC	Zwolle	2	IJS
22	26 april 2018	E	Koningsnacht Arnhem	1	GLM
23	1 mei 2018	CC	Ede	2	GLM
24	1 mei 2018	OK	Elst	1	GLM
25	2 mei 2018	CC	Arnhem	2	GLM
26	2 mei 2018	RB	Arnhem	1	GLM
27	7 mei 2018	OK	Borculo	1	NOG
28	7 mei 2018	OK	Winterswijk	1	NOG
29	26 mei 2018	E	Emporium	1	GLZ
30	31 mei 2018	CC	Borne	2	TWN
31	14 juni 2018	CC	Apeldoorn	2	NOG
32	18 juni 2018	CC	Doetinchem	2	NOG
33	28 juni 2018	CC	Tiel	2	GLZ
34	28 juni 2018	CC	Nijmegen	2	GLZ
35	10 juli 2018	OK	Harderwijk	1	NOG
36	10 juli 2018	OK	Nunspeet	1	NOG
37	10 juli 2018	OK	Epe	1	NOG
38	15 augustus 2018	OK	Hardenberg	1	IJS
39	17 augustus 2018	OK	Ommen	1	IJS
40	19 september 2018	CC	Borne	3	TWN
41	20 september 2018	CC	Apeldoorn	3	NOG

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

42	27 september 2018	CC	Arnhem	3	GLM
43	27 september 2018	CC	Ede	3	GLM
44	3 oktober 2018	CC	Doetinchem	3	NOG
45	12 oktober 2018	OK	Zaltbommel	1	GLZ
46	12 oktober 2018	CC	Tiel	3	GLZ
47	12 oktober 2018	CC	Nijmegen	3	GLZ
48	12 oktober 2018	CC	Deventer	2	IJS
49	12 oktober 2018	OK	Raalte	1	IJS
50	17 oktober 2018	OK	Goor	1	TWN
51	17 oktober 2018	OK	Almelo	1	TWN
52	17 oktober 2018	OK	Nijverdal	1	TWN
53	17 oktober 2018	OK	Vroomshoop	1	TWN
54	17 oktober 2018	RB	Almelo	2	TWN
55	23 oktober 2018	OK	Twello	1	NOG
56	23 oktober 2018	RB	Zutphen	2	NOG
57	31 oktober 2018	OK	Enschede	1	TWN
58	31 oktober 2018	OK	Oldenzaal	1	TWN
59	31 oktober 2018	OK	Hengelo	1	TWN
60	31 oktober 2018	CC	Borne	4	TWN
61	22 november 2018	CC	Ede	4	GLM
62	22 november 2018	CC	Arnhem	4	GLM
63	23 november 2018	CC	Zwolle	3	IJS
64	23 november 2018	OK	Kampen	1	IJS
65	23 november 2018	OK	Steenwijk	1	IJS
66	29 november 2018	CC	Apeldoorn	4	NOG
67	29 november 2018	OK	Apeldoorn	1	NOG
68	1 december 2018	CC	Nijmegen	4	GLZ
69	1 december 2018	CC	Tiel	4	GLZ
70	4 december 2018	RB	Zwolle	2	IJS
71	6 december 2018	OK	Doetinchem	1	NOG
72	6 december 2018	CC	Doetinchem	4	NOG